

Doc. PhDr. Josef Malach, CSc.

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě
ul. Fráni Šrámka 3
Ostrava 709 00

OPONENTSKÝ POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Autorka: Mgr. Alexandra Hrubešová

Název rigorózní práce: **Teorie a praxe vzdělávání dospělých v tělesné kultuře**

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2013

Základní charakteristika a struktura disertační práce

Předložená rigorózní práce je věnována snaze o integraci teorie vzdělávání dospělých a teorie tělesné kultury. Není proto zcela namístě autorčino sdělení v textu (strany 6 a 96), že zkoumá dva předměty – vzdělávání dospělých a tělesnou kulturu. Přínos práce, alespoň podle názvu práce, měl spočívat právě v definování nového předmětu teoretického zájmu andragogiky. Rigorózní práce má celkem pět strukturálních částí, včetně úvodu a závěru (který se obvykle nečísluje) a celkový rozsah 116 stran, včetně příloh.

V první kapitole autorka s oporou o převážně domácí zdroje široce rozvíjí problematiku vazby společenského vývoje a vzdělávání a vývoj konceptu celoživotního učení, aby pak jen na pěti stranách více přiblížila problematiku vzdělávání dospělých. Druhá kapitola je věnována prezentaci názorů vybraných autorů na význam tělesné kultury a její znaky.

Ve třetí kapitole pak je jádro práce. Po exkurzi do historie vztahu vzdělávání a tělesné kultury a definování andragogických pojmů, které by mohly vyjadřovat nalézání syntézy obou východisek (např. vzdělávání, učení, kompetence) jsou následně analyzovány zvolenými metodami rigorózní práce (teoretická a historicko-analytická metoda) vybrané komponenty uvažovaného systému pěstování tělesné kultury dospělých, a to role státu, občanských sdružení, Evropské unie, masmédií a soukromých podnikatelů.

V závěru této části autorka naznačuje možné směry dalších úvah nad předmětem rigorózní práce.

Formulace cíle rigorózní práce a jeho splnění

Autorka zřetelně definovala tzv. trojjediný cíle rigorózní práce v podobě „zformulování základních východisek vztahu vzdělávání dospělých a tělesné kultury, vymezení předpokladů a možností k uplatnění poznatků z teorie a praxe vzdělávání dospělých v tělesné kultuře a shrnutí a rozpracování poznatků výše uvedených komponent ve vzdělávání dospělých v rámci jeho vztahu k tělesné kultuře.“ Cíle práce, vzhledem k jejímu pojetí a metodologickému řešení, nejsou formulovány pro oblast empirického výzkumu, byť by zajisté jejich naplnění mohlo použité analyticko-teoretické úvahy doložit poznáním aktuálního stavu kupříkladu vztahu dospělých k tělesné kultuře, který byl třetí částí tzv. trojjediného cíle práce.

Výše uvedené tři cíle, vzhledem k jejich dosti široké a neoperacionalizované podobě a poměrně nesnadnému sledování v textu práce, mohly být formálně naplněny.

Metodologické přístupy a postupy k naplnění cílů práce

Autorka zvolila k řešení tématu práce teoretickou a historicko-analytickou metodu.

Výsledky rigorózní práce a přínos autorky k řešení problému

Za výsledky rigorózní práce lze považovat snahu o syntetické skloubení moderního konceptu celoživotního učení ve fázi dospělosti a konceptu aktuálních funkcí tělesné kultury a zdůraznění faktu, že školní fáze tělesného rozvoje jedince by měla zajistit permanentní tělesnou aktivitu v jejích organizačních ztvárněních a dílčích oblastech této kultury. Současně lze ocenit, i když to práce zcela explicitně nepojmenovává, analýzu evropských nebo státních politik pro oblast tělesné kultury nebo zdraví populace, které je nezbytné zapracovávat do politik regionálních nebo místních k zajištění jejich reálného naplnění.

Význam práce pro praxi a rozvoj oboru

Teoretický dopad disertační práce spočívá v nasměrování současné andragogiky na konkrétní oblast zájmového vzdělávání, kam by nejspíše větší část jeho aktivních dospělých účastníků (kromě profesionálů pro oblast tělovýchovných a sportovních aktivit) spadala. Současně naznačuje role a vazby jeho klíčových aktérů, kteří mohou být chápáni jako komponenty systému tělesného rozvoje dospělé populace přispívající k naplnění jeho nejvýznamnějších sociálních i individuálních funkcí.

Formální a jazyková stránka práce

Rigorózní práce splňuje požadavky na formální úpravu textu i grafických částí v přílohách. Autorka využila celkem 109 pramenů, které vhodně cituje. Jazyk práce je kultivovaný, srozumitelný. Text má odpovídající charakter odborného stylu.

Otázky pro autorku rigorózní práce

1. Existují nějaká data vypovídající o naplňování cílů Národního programu rozvoje sportu pro všechny v České republice?
2. Jakou část osobních výdajů dospělých jedinců ČR mohou tvořit výdaje na tělovýchovné či zájmové sportovní aktivity a jaký je jejich vývoj v čase?
3. Jak řeší vámi zkoumanou problematiku některé blízké země EU? Lze využít jejich „dobré praxe“ pro posun v této oblasti v národním kontextu?

Závěr

Předložená rigorózní práce je odbornou teoretickou studií, která na základě analýzy dostupných zdrojů formuluje teoretické závěry platné pro specifickou oblast andragogického poznání.

Na základě posouzení doporučuji rigorózní práci Mgr. Alexandry Hrubešové k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajobu rigorózních prací.

Po její úspěšné obhajobě doporučuji, aby byl jmenované přiznán titul PhDr.

V Ostravě dne 30.3. 2013

Doc. PhDr. Josef Malach, CSc.
oponent rigorózní práce